EVROPSKÝ PARLAMENT 2009 - 2014

Dokument ze zasedání

17. 10. 2012 B7-0463/2012

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o volbách v Bělorusku
(2012/2815(RSP))

Libor Rouček, Justas Vincas Paleckis, Kristian Vigenin, Marek Siwiec, Liisa Jaakonsaari
za skupinu S&D

B7-0463/2012

Usnesení Evropského parlamentu o volbách v Bělorusku
(2012/2815(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Bělorusku,

– s ohledem na prohlášení předsedy EP Martina Schulze ze dne 24. září 2012, v němž vyjádřil politování nad tím, že parlamentní volby v Bělorusku opět neproběhly v souladu s mezinárodními zásadami regulérního a transparentního hlasování,

– s ohledem na prohlášení vysoké představitelky EU Catherine Ashtonové a komisaře Štefana Füleho ze dne 24. září 2012 o parlamentních volbách v Bělorusku,

– s ohledem na společné prohlášení generálního tajemníka Rady Evropy Thorbjørna Jaglanda a vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Catherine Ashtonové ze dne 10. října 2012 k Evropskému a Světovému dni proti trestu smrti,

– s ohledem na závěry ohledně Běloruska, které přijala Rada pro zahraniční věci na svém 3191. zasedání v Lucemburku dne 15. října 2012,

– s ohledem na zprávu o předběžných zjištěních a závěrech Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Parlamentního shromáždění OBSE ze dne 24. září 2012 ohledně konání parlamentních voleb v Bělorusku,

– s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že žádné parlamentní ani prezidentské volby konané v Bělorusku od roku 1995 neuznala OBSE za svobodné a regulérní;

B. vzhledem k tomu, že podle mezinárodní mise pro sledování voleb Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE a Parlamentního shromáždění OBSE, která dohlížela na průběh parlamentních voleb dne 23. září, nebyla dodržena řada závazků OBSE, například právo občanů se sdružovat, kandidovat a svobodně vyjadřovat svůj názor, ačkoli byla patrná určitá zlepšení volebního práva obecně; vzhledem k tomu, že mezinárodní pozorovatelé voleb nedostali dostatečnou příležitost sledovat sčítání a ve velkém počtu volebních místností hodnotili tuto činnost negativně;

C. vzhledem k tomu, že navzdory změnám běloruského zákona o volbách právní rámec řádně nezajistil, aby se volby konaly v souladu se závazky OBSE a mezinárodními normami;

D. vzhledem k tomu, že podle běloruské ústřední volební komise se voleb zúčastnilo 74,3 % voličů a 109 ze 110 poslanců dolní komory parlamentu bylo zvoleno v prvním kole; vzhledem k tomu, že v jednom volebním obvodu nebylo dosaženo minimální požadované 50% účasti; vzhledem k tomu, že nebyli zvoleni žádní opoziční kandidáti;

E. vzhledem k tomu, že některé opoziční politické strany a hnutí (např. občanská kampaň Evropské Bělorusko a neregistrovaná strana Běloruská křesťanská demokracie) volby bojkotovaly, zatímco jiné se dohodly na podmínečné účasti – tzv. „aktivním bojkotu“ a sice se zúčastnily předvolební kampaně, ale před volbami své kandidáty stáhly, neboť nebyly splněny podmínky jejich účasti, zejména propuštění všech politických vězňů, a volební proces nebyl důvěryhodný;

F. vzhledem k tomu, že nezávislí mezinárodní pozorovatelé poukázali na řadu nedostatků; vzhledem k tomu, že účastníci pozorovatelské kampaně „Bojovníci za lidská práva za svobodné volby“ prohlásili, že v průběhu voleb byly zaznamenány závažné nedostatky a že na základě netransparentního sčítání hlasů nelze potvrdit, že by výsledky voleb vyjadřovaly vůli běloruského lidu;

G. vzhledem k tomu, že mezi hlavní zjištěné nedostatky patří: tlak na opoziční kandidáty a nezávislé pozorovatele během předvolební kampaně, nevyvážené zastoupení ve volebních komisích, cenzura programů a prezentací kandidátů ve státních sdělovacích prostředcích, nucené předčasné hlasování, závažné překážky pro výkon činnosti pozorovatelů, netransparentnost předčasného hlasování, hlasování z domova a sčítání hlasů nebo falšování volební účasti;

H. vzhledem k tomu, že registrace kandidátů byla diskriminační; vzhledem k tomu, že nejvíce zamítnutých kandidátů měly iniciativy Mikoly Statkeviče a Aljakseje Michaleviče; vzhledem k tomu, že registrace kandidatury byla zamítnuta mimo jiné Aljaksandru Milinkeviči, předsedovi Hnutí za svobodu, a Michailu Paškeviči, aktivistovi kampaně „Mluv pravdu“;

I. vzhledem k tomu, že během předvolební kampaně byli kandidáti oprávněni přednést pouze pětiminutovou řeč ve státním rozhlase a státní televizi a pětiminutovou řeč v předtočených debatách; vzhledem k tomu, že kvůli administrativním překážkám zpravodajství o volbách nepostihlo různorodost názorů; vzhledem k tomu, že od 27. srpna 2012 odmítala většina sdělovacích prostředků na základě rozhodnutí ústřední volební komise poskytnout vysílací čas kandidátům, kteří vyzývali k bojkotování voleb, a noviny cenzurovaly a odmítaly zveřejnit jejich programy;

J. vzhledem k tomu, že běloruská opozice zpochybnila výsledek voleb a prohlásila, že volby kvůli závažným nedostatkům neuzná; vzhledem k tomu, že podle opozice dosáhla volební účast pouze 44 %;

K. vzhledem k tomu, že v Bělorusku je stále zadržováno 12 politických vězňů, mimo jiné bojovník za lidská práva a místopředseda Mezinárodní federace pro lidská práva Ales Bjaljacky, někdejší kandidát na úřad prezidenta Mikola Statkevič a lídr mládežnické organizace Mladá fronta Zmicer Daškevič, který nedávno zahájil hladovku na protest proti špatnému zacházení a vyhrožování ze strany vězeňských dozorců;

L. vzhledem k tomu, že 13. září 2012 byl Ales Bjaljacky nominován na Sacharovovu cenu Evropského parlamentu za svobodu myšlení;

M. vzhledem k tomu, že 26. září 2012 byl propuštěn z vězení význačný opoziční aktivista Sjarhej Kavalenka, poté co požádal o milost v důsledku stále rostoucího tlaku ze strany

vězeňských orgánů, které ho držely v izolaci a vydíraly ho; vzhledem k tomu, že političtí vězni nejsou propouštěni bezpodmínečně, neboť jsou soustavně sledováni veřejnými orgány a musí pravidelně informovat policii o tom, kde se zdržují;

N. vzhledem k tomu, že Bělorusko zůstává jedinou zemí v Evropě, která stále ukládá trest smrti a vykonává popravy; vzhledem k tomu, že podle aktivistů bojujících za lidská práva bylo od roku 1991 v Bělorusku popraveno 400 osob;

1. vyjadřuje politování nad tím, že parlamentní volby konané dne 23. září 2012 opět neproběhly v souladu s mezinárodními zásadami svobodných, regulérních a transparentních voleb;

2. vyjadřuje hluboké znepokojení nad množstvím nedostatků zjištěných misí pro sledování voleb Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE a Parlamentního shromáždění OBSE a pokládá toto hlasování za další promarněnou příležitost běloruských orgánů uspořádat volby v souladu se závazky OBSE a všemi mezinárodními demokratickými zásadami a přiblížit se společným evropským hodnotám;

3. vyjadřuje politování nad nedemokratickým průběhem parlamentních voleb v Bělorusku a zastává názor, že zprávy o porušování zásad svobodných a regulérních voleb vážně zpochybňují platnost volebního výsledku a legitimitu zvolených poslanců;

4. nadále důrazně odsuzuje zhoršující se situaci v oblasti lidských práv a základních svobod, jakož i skutečnost, že Bělorusko nepřistoupilo k provedení hlubokých demokratických a hospodářských reforem;

5. naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby neprodleně a bezpodmínečně propustily a rehabilitovaly všechny zbývající politické vězně, kteří byli zadrženi kvůli svému aktivismu v oblasti lidských práv a pokojnému uplatňování svého práva na svobodu shromažďování a projevu a kteří jsou vězněni na základě nepodložených obvinění;

6. naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby okamžitě upustily od svévolného zadržování bojovníků za lidská práva, stále častějšího krátkodobého svévolného věznění a svévolných zákazů cestování s cílem zastrašit představitele politické opozice a sdělovací prostředky;

7. vnímá propuštění Sjarheje Kavalenky jako pozitivní signál, ale s politováním konstatuje, že se tak stalo na základě žádosti o milost, která byla důsledkem mučení;

8. vyzývá Radu a Komisi, aby i nadále podporovaly všechny iniciativy zaměřené na rozvoj běloruské demokratické občanské společnosti, které by mohly vést k většímu zapojení běloruských občanů do politického života a přispět k tomu, aby si občané více uvědomovali nutnost změny;

9. vyzývá Radu a Komisi, aby prohloubily „evropský dialog o modernizaci“, a to budováním kapacity a strategickým zaměřením na širší okruh občanské společnosti v různých oblastech s cílem maximalizovat dopad modernizačních programů a zvýšit transparentnost a viditelnost EU mezi běloruským obyvatelstvem;

10. vyzývá běloruské orgány, aby učinily nezbytné kroky, které jim umožní plně využít

„evropského dialogu o modernizaci“ ve prospěch běloruského lidu;

11. vyjadřuje politování nad tím, že negativní hodnocení těchto parlamentních voleb opět znemožní Evropskému parlamentu navázat oficiální vztahy s běloruským parlamentem; s politováním konstatuje, že v této fázi by nemohlo Parlamentní shromáždění EURONEST důvodně pozvat oficiální zástupce běloruského zákonodárného sboru, aby v tomto shromáždění zasedli, čímž přijde Východní partnerství o jeden důležitý nástroj pro přiblížení Běloruska demokratickým hodnotám EU;

12. vybízí všechny běloruské demokratické politické síly a aktivisty z řad občanské společnosti, aby postupovali jednotně a zvýšili tak účinnost své činnosti s cílem vytvořit konkrétní programy politické změny v zájmu zlepšení a demokratizace životů běloruského obyvatelstva;

13. znovu opakuje, že je pevně odhodlán posilovat kontakty EU s běloruskými občany a demokratickou občanskou společností a podporovat jejich demokratické úsilí;

14. vyzývá členské státy EU, aby prohloubily své vztahy s běloruskou demokratickou občanskou společností a aby pro běloruské občany buď snížily, nebo zrušily vízové poplatky;

15. opětovně vyzývá Bělorusko jako jedinou evropskou zemi, která stále vykonává trest smrti, aby okamžitě zavedla moratorium na popravy a neprodleně vyhlásila moratorium na trest smrti jakožto první krok k jeho úplnému zrušení;

16. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, parlamentům a vládám členských států, Parlamentním shromážděním OBSE a Rady Evropy a parlamentu a vládě Běloruska.